ଉକା ରାମ

ବନାମ

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ

ଏପ୍ରିଲ 10, 2001

[କେ. ଟି. ଥୋମାସ୍, ଆର୍. ପି. ସେଠି ଏବଂ ଏସ୍. ଏନ୍. ଫୁକନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନେ]

ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860— ଧାରା 302-326 ଏବଂ 498A— ନିଜ ପତ୍ନୀ ଏବଂ ନାବାଳକ କନ୍ୟାକୁ ନିଆଁ ଲଗାଇ ହତ୍ୟା କରିଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦଣ୍ଡାଦେଶ— ପତ୍ନୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଆଧାରରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ— ସେ ମାନସିକ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲେ— ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା— ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି, ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଅଭିଯୋଜନ ଏହାର ବୈଧତା ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା— ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି— ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872— ଧାରା 32 ।

ଆବେଦନକାରୀ, ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏବଂ ନାବାଳକ ଝିଅକୁ ନିଆଁ ଲଗାଇ ହତ୍ୟା କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ ଆଧାର କରି ଏହି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ମୃତକ ମାନସିକ ରୋଗରେ ପୀଡିତ ଥିଲେ ଯାହା ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଝିଅର ଜୀବନ ଶେଷ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲା; ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଦେବା ସମୟରେ, ସେ ମାନସିକ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ନଥିଲେ, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିନାହାନ୍ତି ।

ଅଭିଯୋଜନ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ଡାକ୍ତର ମୃତକଙ୍କୁ ବୟାନ ଦେବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବା ପରେ ହିଁ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ସତ୍ୟତା ଉପରେ ସନ୍ଦେହ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ: 1. ଯଦିଓ ଏକ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ ବହୁତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ, ତଥାପି ଏହା ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ବୟାନ ଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜେରା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଅଦାଲତ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ସେହି ବୟାନଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଉପରେ ଅଦାଲତ ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଭରସା କରିପାରିବେ । ଅଦାଲତ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଯେ ଉକ୍ତ ବୟାନ କାହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ, ପ୍ରରୋଚନାରେ, ପ୍ରତିଶୋଧମୂଳକ ଭାବନାରେ କିମ୍ବା କାଳ୍ପନିକ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଦାଲତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ଉଚିତ ଯେ ମୃତକ ବୟାନ ଦେବା ପାଇଁ ମାନସିକ ଭାବେ ସକ୍ଷମ ସ୍ଥିତିରେ ଥିଲେ । ଯଦି ଅଦାଲତ ନିଶ୍ଚିତ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ସତ୍ୟ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଏବଂ କୌଣସି ବାହ୍ୟ ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ,

ତେବେ କୋର୍ଟ ଏହାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଦଣ୍ଡିତ କରିପାରିବେ, ଏଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଲୋଡିବା ହେଉଛି କେବଳ ସତର୍କତାମୂଳକ ନିୟମ, ଏହା କୌଣସି ଆଇନର ନିୟମ ନୁହେଁ ।

ତାପିନ୍ଦର ସିଂ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ, **[1970] 2** ଏସସିଆର୍ **113** ଏବଂ *ଦାଣ୍ଡୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରେଡ୍ଡୀ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ,* **[1999] 7** ଏସସିସି **69** ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ।

2.1. ଅଭିଯୋଜନ ନିଜର ମାମଲାକୁ ସନ୍ଦେହରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଆଇନଗତ ଭାବେ ବାଧ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ କେବଳ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷାକୁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବ । ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ମାମଲାରେ ମୃତକଙ୍କ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ଅସୁସ୍ଥତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯୁକ୍ତିଟି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ନଥିଲା । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀ, ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଏଭଳି ଭାବେ ଜେରା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ଯାହାଦ୍ୱାରା ଏହି ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ମୃତକ ମାନସିକ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ଥାଇପାରେ କିମ୍ବା ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ, ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ତାହା କୌଣସି ବାହ୍ୟ ପ୍ରଭାବରେ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀରେ, ମୃତକ କୌଣସି କାରଣ ଉଲ୍ଲେଖ କରିନଥିଲେ ଯାହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏହି ଅପରାଧ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲା ।

2.2. ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ସତ୍ୟ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଏବଂ କୌଣସି ବାହ୍ୟ ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ ଥିଲା ବୋଲି, ଅଭିଯୋଜନ ସନ୍ଦେହର ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପ୍ରମାଣ କରିନାହିଁ । ମୃତକ ଜଣେ ମାନସିକ ରୋଗୀ ବୋଲି ଜାଣିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏହି ଘଟଣାଟି ଆତ୍ମହତ୍ୟା ନା ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଥିଲା, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା, କୌଣସି ସତର୍କତାମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲା । ମୃତକ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଥିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବାଦ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଦେବା ସମୟରେ ମୃତକଙ୍କ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ ରହିଛି । ଡାକ୍ତରୀ ପ୍ରମାଣପତ୍ରରେ କେବଳ ତାଙ୍କର ଶାରୀରିକ ଅବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟରେ ତାଙ୍କର ମାନସିକ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ କିଛି କୁହାଯାଇନାହିଁ । ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ମାମଲାର ଏହି ଦିଗକୁ ଅଣଦେଖା କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀ, ସନ୍ଦେହଜନିତ ଲାଭ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 749/2000

11.୫.୨୫ ତାରିଖରେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କ ଡି.ବି.ସିଆରଏଲ. ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 81/1996 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ସୁଶ୍ରୀ ମିନାକ୍ଷୀ ଭିଜ, (ଏ. ସି.) ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ।

ସୁଶୀଲ କୁମାର ଜୈନ, ଏ. ମିଶ୍ର, ସୁଶ୍ରୀ ଅଞ୍ଜଳି ଦୋଶୀ ଏବଂ ଏ. ପି. ଧମିଜା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ ଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସେଠିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା । କେବଳ ମୃତକ ପରବିଣାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ, ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏବଂ 16 ମାସ ବୟସର ଝିଅ କୁମାରୀ ଧର୍ମିଷ୍ଠାଙ୍କ ହତ୍ୟା ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 302, 326 ଏବଂ 498A ଅନୁଯାୟୀ କରିଥିବା ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ, ମୁଖ୍ୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ଓ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୋଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ 1994 ମସିହା ମେ ମାସ 6/7 ତାରିଖର ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରିରେ ନୋନଜୀ (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1) ଭୀନମଲ ଥାନା ଦାୟିତ୍ଵରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ସେ ମଧ୍ୟରାତ୍ରି ପ୍ରାୟ 11.30-12.00 ସମୟରେ ତାରାରାମର ଚକ୍କୀରେ ଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଘର ପାର୍ଶ୍ଵରୁ "ମାରେ ମାରେ" ଚିତ୍କାର ଶୁଣିଥିଲେ । ଏହି ଶବ୍ଦ ଶୁଣି, ସୂଚନାଦାତା ଚକ୍କିରୁ ବାହାରି ଆସିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଶ୍ରୀମତୀ ପରବୀଣାଙ୍କୁ ନିଆଁରେ ଜଳୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଘରୁ ବାହାରକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସୁଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ । ସେ ନିଜର ପୋଷାକ ଚିରି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଉଲଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ବସିଥିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଘରୁ ବାହାରି ଆସିଥିଲେ । ପଚରା ଯିବାରୁ ପରବିଣା କହିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ କିରୋସିନି ତେଲ ଛିଞ୍ଚି ତାଙ୍କୁ ଜାଳି ଦେଇଛନ୍ତି । ଆଇପିସି ଧାରା 324 ଏବଂ 498A ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲା ରୁଜୁ ହେବା ପରେ, ପୋଲିସ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିବା ପରବିଣା, 8.6.1994 ରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଝିଅ 2.7.1994 ରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଯାହା ପରେ ଅପରାଧକୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 302 ରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ମାମଲାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୋଜନ ବିଚାର ସମୟରେ 21 ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲା, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ବୟାନ ବଦଳାଇଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୋଜନର ମାମଲାକୁ ସମର୍ଥନ କରିନଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ମୃତକ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଦେଇଥିଲେ ଯାହାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶ P-20 ମାଧ୍ୟମରେ ପୋଲିସ୍ ଦ୍ଵାରା ସକାଳ ପ୍ରାୟ 3:30 ରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶ P-27 ଯାହା ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା 7.5.1994 ରେ ସକାଳ 3.55 ରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ମୃତକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ମୌଖିକ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ, ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ 1, 2, 3, 4 ଏବଂ 5 ଙ୍କ ବୟାନ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା । ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ 1, 2 ଏବଂ 4 ଅଭିଯୋଜନକୁ ସମର୍ଥନ କରିନାହାଁନ୍ତି ।

ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 313 ଅନୁଯାୟୀ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ତାଙ୍କ ବୟାନରେ ଆବେଦନକାରୀ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ 6.5.1994 ରେ 11.30 ଏବଂ ଅପରାହ୍ନ 12.00 ଟା ମଧ୍ୟରେ ସେ ତାଙ୍କ ଘର ବାହାରେ ଶୋଇଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଝିଅ ଘର ଭିତରେ ଶୋଇଥିଲେ । ଝିଅର କାନ୍ଦୁଥିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଝିଅ, ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ସହ ଜଳୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ସେ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । ସେ ଭାବିଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ତାଙ୍କ ଝିଅକୁ ଜାଳି ଦେଇଛନ୍ତି, ତେଣୁ ସେ ତାଙ୍କୁ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ ସେ ଜଳୁଥିବା ସମୟରେ ଚାବୁତ୍ରା ଆଡକୁ ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳକୁ ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କୁ ଆଣିଥିଲେ, ଯିଏକି ଅଲଗା ରହୁଥିଲେ । ସେ ପୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଝିଅ ସହିତ

ଡାକ୍ତରଖାନା ଯାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ପାଗଳ ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କୁ ପାଗଳାମି ପାଇଁ ଚିକିତ୍ସା କରାଉଛନ୍ତି ।

ନଥିରୁ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ପୋଲିସ୍ ଥାନାରେ, 7.5.1994 ରେ ପ୍ରାୟ ପୂର୍ବାହ୍ନ 1:30 ରେ ଏଫଆଇଆର୍ ରୁଜୁ କରାଯାଇଥିଲା । ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 161 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦର୍ଶ P-20 ରେ ଥିବା ବୟାନ, ମୃତକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସକାଳ ପ୍ରାୟ 3ଟା 30 ମିନିଟରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା କଥା କୁହାଯାଇଛି ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ପ୍ରଦର୍ଶ P-27 କୁ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସକାଳ ପ୍ରାୟ 3.55 ମିନିଟରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ, ଉଭୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ତଥା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପ୍ରଦର୍ଶ P-27 ରେ ଥିବା ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି ।

ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତ, ନିଖୋଜ, ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବାରେ ଅସମର୍ଥ, କିମ୍ବା ଯାହାଙ୍କୁ ଅଦାଲତରେ ହାଜର କରିବା ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ବା ଖର୍ଚ୍ଚସାପେକ୍ଷ, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଲିଖିତ କିମ୍ବା ମୌଖିକ ବିବୃତ୍ତି ଆଇନତଃ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32 ର ଉପ-ଧାରା (1) ରୁ (8) ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି ବିବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସହ ଜଡ଼ିତ ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ କିଛି କୁହନ୍ତି, ସେହି ବୟାନକୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ, ସେହି ସମୟରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଜୀବିତ ଥିଲେ କି ନା, ସେ ମୃତ୍ୟୁ ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିଲେ କି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟରେ ଆସେ । ଆଇନରେ ଏହିପରି ବିବୃତ୍ତିକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ କୁହାଯାଏ । ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଅଦାଲତରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ହେବାର ମୂଳ ଆଧାର ହେଉଛି, *ନିଶ୍ଚିତ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମିଛ କହିବେ ନାହିଁ,* ଏହା ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ ଯେ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ମନରେ ସେହିପରି ପବିତ୍ର ଭାବନା ଆସେ, ଯେପରି ଜଣେ ସତ୍ୟବାଦୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଶପଥ ପାଠ କରି ଅଦାଲତରେ ସତ କହିଥାଏ-- ମୃତ୍ୟୁ ଶଯ୍ୟାରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମିଛ କହନ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ଏଭଳି ବୟାନଗୁଡିକୁ ଏହିପରି ବିଚାରକରି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ ଯାହା ଏକ ବିପଜ୍ଜନକ ସ୍ଥିତିରେ ଦିଆଯାଇଥାଏ, ଯେତେବେଳେ ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତ୍ୟୁ ଶଯ୍ୟାରେ ଥାଏ ଏବଂ ଜୀବନର ସମସ୍ତ ଆଶା ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥାଏ, ଏହି ସମୟରେ ମିଛ କହିବାର ସମସ୍ତ ପ୍ରେରଣା ଶେଷ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ମନ କେବଳ ସତ୍ୟ କହିବାକୁ ପ୍ରେରିତ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁସାରେ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତାହା ଆଇନଗତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ "*ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମିଥ୍ୟା କୁହନ୍ତି ନାହିଁ*" ଉପରେ ଆଧାରିତ ଅର୍ଥାତ ମିଥ୍ୟାକୁ ଆଶ୍ରୟକରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଭେଟିବେ ନାହିଁ । ସର୍ବଦା ଏହାକୁ ମନେରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଯଦିଓ ଏକ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ ବହୁତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ, ତଥାପି ଏହା ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ବୟାନ ଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜେରା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଅଦାଲତ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ସେହି ବୟାନଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଉପରେ ଅଦାଲତ ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଭରସା କରିପାରିବେ । ଅଦାଲତ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଯେ ଉକ୍ତ ବୟାନ କାହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ, ପ୍ରରୋଚନାରେ, ପ୍ରତିଶୋଧମୂଳକ ଭାବନାରେ କିମ୍ବା କାଳ୍ପନିକ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଦାଲତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ଉଚିତ ଯେ ମୃତକ ବୟାନ ଦେବା ପାଇଁ ମାନସିକ ଭାବେ ସକ୍ଷମ ସ୍ଥିତିରେ ଥିଲେ । ଯଦି ଅଦାଲତ ନିଶ୍ଚିତ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ସତ୍ୟ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଏବଂ କୌଣସି ବାହ୍ୟ ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ,

ତେବେ କୋର୍ଟ ଏହାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଦଣ୍ଡିତ କରିପାରିବେ, ଏଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଲୋଡିବା ହେଉଛି କେବଳ ସତର୍କତାମୂଳକ ନିୟମ, ଏହା କୌଣସି ଆଇନର ନିୟମ ନୁହେଁ ।

ତପିନ୍ଦର ସିଂହ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ, [1970] 2 ଏସସିଆର 113 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ:

> "ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ହେଉଛି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ କିମ୍ବା କାରବାରର କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତି ଯାହା ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ହୋଇଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ଏକ ବିବୃତି ଏବଂ ଏହା ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32 (1) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇଥାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଆସିଥାଏ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଅଦାଲତରେ ଏକ ବୟାନ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ଶପଥ କିମ୍ବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତରଫରୁ ଜେରା ଦ୍ୱାରା ଏହାର ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ନାହିଁ ।**କିନ୍ତୁ** ଏକ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ ଆବଶ୍ୟକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ, ଶୁଣା ସାକ୍ଷ୍ୟର ଗ୍ରହଣୀୟତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ନିୟମର ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଏକ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀର ଦୁର୍ବଳତା କେବଳ ଅଦାଲତକୁ ଏହା ଯାଞ୍ଚ କରିବା ସମୟରେ ସତର୍କ କରାଇବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ଯାହାକି ଅଦାଲତଙ୍କୁ ଘଟଣା ସହିତ ଜଡିତ ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ନିବିଡ଼ ଭାବେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରେ ।"

ଦାଣ୍ଡୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରେଡ୍ଡୀ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ, [1999] 7 ଏସସିସି 69 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ଏକ ମାମଲାର ଘଟଣାକ୍ରମକୁ ଦେଖି ବିଚାରପତିଙ୍କ ମନ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ପଡ଼ିଯାଏ ଯେ, ଦୁଇଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାରଣ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରକୃତ କାରଣ କ'ଣ- ଏହା ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଥିଲା, ନା ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ?ଯଦି ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ହୁଏ, ତେବେ ଆତ୍ମହତ୍ୟାର ବିକଳ୍ପ ଅନୁମାନକୁ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇପାରିବ । ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସତର୍କତା ଓ ସୂକ୍ଷ୍ମତାର ସହ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ କୁହାଯାଇଛି । ଏହାକୁ ନ୍ୟାୟିକ ଛାଣିରେ ଛାଣିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଯଦି ଏହା ସେହି ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜାଲି ଦେଇ ପାର ହୋଇଯାଏ, ତେବେ ଏହାକୁ ଦଣ୍ଡବିଧାନର ଆଧାର କରାଯାଇପାରିବ, ନଚେତ୍ ନୁହେଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜେରା କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଥିବାରୁ, ସେହି ବୟାନଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ ବୋଲି ନିଜର ବିବେକକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରୀକ୍ଷଣର ସାହାଯ୍ୟ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏହି ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟ ମିତ୍ର ଭାବରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ସୁଶ୍ରୀ ମିନାକ୍ଷୀ ଭିଜ ଦୃଢ ଭାବରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଥା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ (ପ୍ରଦର୍ଶ P-27) ଉପରେ ନିର୍ଭରକରି ଦଣ୍ଡବିଧାନ କରିବାରେ ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲେ, କାରଣ ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଉକ୍ତ ଘୋଷଣା ଜଣେ ମାନସିକ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇନଥିଲା । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ମୃତକ ଏକ ମାନସିକ ରୋଗରେ ପୀଡିତ ଥିଲେ ଯାହା ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଶେଷ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥାଇପାରେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ପରଭିନା ଜଣେ ମାନସିକ ରୋଗୀ ବୋଲି ଜାଣିବା ପରେ, ସେ ବୟାନ ଦେବା ସମୟରେ ଏଭଳି କୌଣସି ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ନଥିଲେ, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ପ୍ରତିପକ୍ଷରେ ଶ୍ରୀ ସୁଶୀଲ କୁମାର ଜୈନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଏଭଳି ଏକ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆବେଦନକାରୀ କୌଣସି ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରମାଣ

ଉପସ୍ଥାପନ କରିନାହାଁନ୍ତି, ତେଣୁ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀର ସତ୍ୟତା ଉପରେ ସନ୍ଦେହ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ପୁନଃ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ କାରଣ ବୟାନ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ (ପ୍ରଦର୍ଶ P-27) ଡାକ୍ତର ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବିବୃତି ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରଦର୍ଶ P-26 ମାଧ୍ୟମରେ ସକ୍ଷମ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ, ବିବୃତି ଦେବା ସମୟରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାନସିକ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏଥିରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ, ଅଭିଯୋଜନ ଉପରେ ଏକ ଆଇନଗତ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଛି ଯେ ସେମାନେ ନିଜର ମାମଲାକୁ ସନ୍ଦେହର ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପ୍ରମାଣ କରିବେ, ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ କେବଳ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷାକୁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣରୁ ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛୁ ଯେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ଅସୁସ୍ଥତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯୁକ୍ତି, ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ନଥିଲା । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀ, ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଏଭଳି ଭାବେ ଜେରା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ଯାହାଦ୍ୱାରା ଏହି ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ମୃତକ ମାନସିକ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ଥାଇପାରେ କିମ୍ବା ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ, ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ତାହା କୌଣସି ବାହ୍ୟ ପ୍ରଭାବରେ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ।**ନ୍ୟାୟାଳୟର** ଏକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ ପ୍ରଥମ ସୂଚନାଦାତା ନୋଞ୍ଜି (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ 1) କହିଥିଲେ ଯେ ପରବିଣା ପାଗଳ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ତାଙ୍କ ପାଗଳାମି ବିଷୟରେ ଶୁଣିଛନ୍ତି । ଜେରାରେ ଲାଲ ସିଂହ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ 3) କହିଥିଲେ, "ପରବିଣା ପାଗଳ ଥିଲା କି ନାହିଁ ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ କହିଥିଲେ ଯେ ଉକା ରାମ ତାଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଆଣିଥିଲେ । "ପବୁ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ 4) ତାଙ୍କ ଜେରାରେ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ, "ପରବିଣା ମାନସିକ ଭାବେ ପାଗଳ ଥିଲେ ଏବଂ ମୋ ପୁଅ ତାଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଆଣିଥିଲେ । "ମୃତକଙ୍କ ପିତା ମସ୍ରା (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ 10) ଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜେରା କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ "ଏହା କହିବା ଭୁଲ ଯେ ସାତୁ ଏବଂ ଅବୁ ରୋଡରେ ଥିବା ପୂର୍ବ ଖ୍ୱାଇଁମାନେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ପରବିଣା ପାଗଳ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଭୁଲ ଯେ ଉପରୋକ୍ତ କାରଣରୁ ସେମାନେ ପରବିଣାଙ୍କୁ ଛାଡି ଦେଇଥିଲେ । ମୁଁ 5 ବର୍ଷ ଧରି ଅସୁସ୍ଥ ଅଛି । ଏହା କହିବା ଭୁଲ ଯେ ମୋ ପୁଅ ପ୍ରଭୁ ପାଲନପୁରରେ ପାଗଳାମୀର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଥିଲେ । ମୋ ଦୁଇ ଝିଅଙ୍କ ପାଗଳାମୀର ଚିକିତ୍ସା ଚାଲିଛି ବୋଲି କହିବା ଭୁଲ । "ପ୍ରଭୁ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ 11), ଯିଏକି ମୃତକଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ଭାଇ, କହିଛନ୍ତି ଯେ "ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ମୋ ଭଉଣୀ ପ୍ରବୀଣାଙ୍କର ମାନସିକ ଚିକିତ୍ସା ଚାଲିଥିଲା ।ସେ ଉନ୍ମାଦନା ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲେ ।" ଏହି ବିଷୟରେ, ଧାରା 313 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ପୂର୍ବରୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଛି । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀରେ ମୃତକ କୌଣସି କାରଣ ଉଲ୍ଲେଖ କରିନଥିଲେ ଯାହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅପରାଧ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲା ।

ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣକୁ ତନ୍ନତନ୍ନ କରି ଦେଖିବା, ନଥିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଏବଂ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣିବା ପରେ, ଆମେ ଏହି ମତରେ ପହଞ୍ଚିଛୁ ଯେ ଅଭିଯୋଜନ ଏହା ସନ୍ଦେହରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଯେ ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ସତ୍ୟ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଏବଂ କୌଣସି ବାହ୍ୟ ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ ଥିଲା । ମୃତକ ଜଣେ ମାନସିକ ରୋଗୀ ବୋଲି ଜାଣିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏହି ଘଟଣାଟି ଆତ୍ମହତ୍ୟା ନା ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଥିଲା, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା, କୌଣସି ସତର୍କତାମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲା । ମୃତକ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଥିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବାଦ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ ଦେବା ସମୟରେ ମୃତକଙ୍କ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ ରହିଛି (ପ୍ରଦର୍ଶ P-27) । ପ୍ରଦର୍ଶ P-26, ଡାକ୍ତରୀ ପ୍ରମାଣପତ୍ର କେବଳ ଏକ ବିବୃତି ଦେବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଶାରୀରିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଦର୍ଶାଏ କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟରେ ତାଙ୍କ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ତଥା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ମାମଲାର ଏହି ଦିଗକୁ ଅଣଦେଖା କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀ ସନ୍ଦେହଜନିତ ଲାଭ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି ।

ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ଜମାନବନ୍ଦୀ, ଯାହାକି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାର ଏକମାତ୍ର ଆଧାର, ତାହା ଯଦି ସନ୍ଦେହରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ନଥାଏ, ତେବେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଦଣ୍ଡିତ ବିଧାନ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ହୁଏ ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ, ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗରୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରାଗଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକ ନ ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଗଲା ।

ବି. ଏସ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।